

24 mai 2008

Investiții în turismul rural.

Daca pana in 2006 se puteau cere bani pentru infiintarea sau dezvoltarea unei pensiuni din fonduri **SAPARD**, din 2008 noua linie de finantare din **FEADR** (Fondul European pentru Agricultura si Dezvoltare Rurala) respectiv Axa III, **Măsura 313 „Încurajarea activităților turistice”**, componenta a).

Ghidul Solicitantului pentru aceasta masura nu a fost inca lansat, dar este probabila lansarea lui in luna iunie 2008.

Exista numeroase diferente intre cele doua programe, dintre care, cele mai relevante sunt:

- se pot construi maxim 15 camere, fata de maxim 10 pe SAPARD,
- pensiunile trebuie sa aiba minim 3 margarete/stele, iar agro-pensiunile, minim o margareta,
- pot aplica pentru finantare o serie de noi solicitanti.

Daca nu sunteti deja inregistrat ca persoana juridica (respectiv societate comerciala, persoana fizica autorizata sau asociatie familiala) primul pas pentru infiintarea unei pensiuni este inregistrarea solicitantului ca persoana juridica si obtinerea avizelor / acordurile si/sau autorizatiile legale (PSI, sanitar, sanitar-veterinar si mediu).

1. Ce conditii (criterii de eligibilitate) trebuie sa indeplinesc?

Trebuie indeplinite urmatoarele **Criterii de eligibilitate** :

- Beneficiarul trebuie să-și desfășoare activitatea propusă prin proiect **în spațiul rural**;
- Micro-întreprinderea de tip start-up trebuie să fie înregistrată **în spațiul rural**; (daca este vorba de o întreprindere noua infiintata)
- În cazul investițiilor în **agro-turism**, **beneficiarul/membrul gospodăriei agricole trebuie să desfășoare o activitate agricolă în momentul aplicării**;
- Beneficiarul trebuie să **demonstreze viabilitatea investiției**;
- **Micro-întreprinderea să nu fie în dificultate**; (*Firme în dificultate, definite conform prevederilor Liniiilor Directoare Comunitare cu Privire la Ajutoarele de Stat pentru Salvarea și Restructurarea Firmelor în Dificultate (Community Guidelines On State Aid For Rescuing and Restructuring Firms in Difficulty) publicate în OJ C244, 1.10.2004, p.2;*)
  - Structurile de primire turistice rurale vor fi **în conformitate cu normele de clasificare prevăzute în legislația națională** în vigoare;
  - Pentru investiții noi, modernizare și extindere în cazul structurilor de primire turistice rurale, altele decât cele agro-turistice, nivelul de confort și calitatea serviciilor propuse prin proiect trebuie să atingă standardul de calitate de **minim 3 margarete/stele**;
  - Pentru investiții în structuri de primire agro-turistice se va respecta definiția agro-turismului dată în cadrul acestei fișe, iar nivelul de confort și calitatea serviciilor propuse prin proiect trebuie să atingă standardul de calitate de **minim 1 margaretă**;
  - **În cazul zonelor deja dezvoltate din punct de vedere turistic**, este permisă doar modernizarea și extinderea structurilor de primire turistice;
  - Construcția, modernizarea și extinderea clădirilor trebuie să **respecte prevederile PUG** (Planul Urbanistic General);
  - Construcția, modernizarea și extinderea clădirilor trebuie să **respecte/păstreze arhitectura specifică**

locală;

- Pentru investițiile noi în structurile de primire turistice, **suprafața de teren aferentă structurii de primire turistice (inclusiv în structuri de primire agro-turistice) trebuie să fie de cel puțin 1000 mp** în vederea evitării supraaglomerării și a fragmentării excesive a peisajului natural;
- Angajament din partea beneficiarului că va introduce obiectivul investițional în circuitul turistic;
- Beneficiarul sau responsabilul legal de proiect să facă dovada deținerii de **aptitudini manageriale/marketing** sau în acord cu activitatea propusă prin proiect (experiență/cursuri de formare profesională absolvite - cel puțin nivel de inițiere, cursuri de calificare etc.) sau să le dobândească până la efectuarea ultimei plăți;
- Beneficiarul trebuie să prezinte toate **avizele și acordurile** necesare investiției respective,
- Beneficiarul trebuie să prezinte **avizele/autorizațiile de mediu** necesare investiției, să respecte după caz cerințele de mediu specifice investițiilor în perimetrul ariilor protejate;
- Beneficiarul trebuie să dovedească **dreptul de proprietate** asupra terenului pe care urmează să realizeze investiția **sau dreptul de concesiune pe o perioadă de cel puțin 10 ani;**
- Beneficiarul trebuie să declare pe propria răspundere că va asigura **cofinanțarea** proiectului;
- Beneficiarul care își propune o activitate generatoare de profit, trebuie să declare pe propria răspundere faptul că suma totală a **ajutorului public nerambursabil accesat de către acesta nu depășește 200.000 Euro pe o perioadă de până la 3 ani fiscali.**

2. Cine poate cere finanțare?

*Pentru a primi finanțare nerambursabilă pentru un astfel de proiect trebuie îndeplinite mai multe condiții, una dintre acestea fiind **statutul de persoană fizică autorizată, asociație familială, asociație în domeniu sau microîntreprindere**. Totodată, este obligatorie numirea unui **responsabil legal și a unui responsabil tehnic** pentru a se ocupa de relația cu autoritățile. Proiectul poate fi făcut de către Solicitant sau de către o firmă de consultanță.*

O altă regulă este că pensiunile din stațiunile balneare și balneo-climaterice nu pot fi finanțate din FEADR, însă, posibii beneficiari, fie ei microîntreprinderi sau IMM-uri pot apela la Programul Operațional Regional.

O diferență foarte importantă între cele două programe este că Măsura 313 FEADR nu se mai adresează IMM-urilor, pe componenta generatoare de profit, ci strict microîntreprinderilor și ONG-urilor.

În această categorie poate fi încadrat orice Beneficiar care deține cel puțin statutul de persoana fizică autorizată, mai puțin de 10 angajați și o cifră de afaceri anuală netă sau active totale de până la 2 milioane euro.

Mai mult, aceste microîntreprinderi trebuie să fie înființate de către persoane cu domiciliul în mediul rural și să nu funcționeze doar ca puncte de lucru a unor firme din localități urbane.

Beneficiari eligibili :

- **Micro-întreprinderile;** (Așa cum sunt definite în Recomandarea Comisiei (CE) nr. 361/2003 și în legislația națională în vigoare Legea 346/2004 (având mai puțin de 10 angajați și o cifră de afaceri anuală netă sau active totale având o valoare de până la 2 milioane Euro). Statutul de microîntreprindere poate viza un beneficiar care deține cel puțin statutul de persoană fizică autorizată)

- **Persoane fizice (neînregistrate ca agenți economici) - care se vor angaja ca până la data semnării contractului de finanțare să se autorizeze cu un statut minim de persoană fizică autorizată și să funcționeze ca micro-întreprindere;** (Conform Legii nr. 300/2004 privind autorizarea persoanelor fizice și a asociațiilor familiale care desfășoară activități economice în mod independent, cu modificările și completările ulterioare.)

- **Comunele** prin reprezentanții lor legali conform legislației naționale în vigoare,
- **Asociațiile de dezvoltare intercomunitară** realizate doar între comune și înființate conform legislației naționale în vigoare; (Conform Legii 215/2001, asociații de dezvoltare intercomunitară sunt structuri de cooperare cu personalitate juridică, de drept privat și de utilitate publică, înființate de unitățile administrativ-teritoriale (în cazul de față doar între comune) pentru realizarea în comun a unor proiecte de dezvoltare de interes zonal sau regional ori furnizarea în comun a unor servicii publice.)
- **ONG-uri**.

3. Ce cheltuieli pot fi acoperite din bani europeni?

Pentru toate tipurile de acțiuni, vor fi susținute cheltuielile cu achiziționarea de utilaje și echipamente hardware, soft-uri, inclusiv costurile de instalare și montaj și costurile generale legate de întocmirea proiectului, precum cheltuielile cu arhitectii și inginerii, consultanța, studii de fezabilitate, achiziția de patente și licențe, în limita unui procent de 10% din valoarea totală a proiectului, iar pentru proiectele care nu prevăd construcții în limita a 5%.

Pe lista achizițiilor **neeligibile** sunt trecute procurarea de clădiri în leasing, achitarea de impozite și taxe vamale, costuri operaționale, inclusiv costuri de întreținere și chirie, comisioane bancare, costurile garanțiilor și cheltuieli similare, cheltuieli pentru cumpărarea de echipament second-hand, investiții realizate de fermierii care au activitate de bază pescuitul și/sau acvacultura.

Se vor acoperi cheltuielile ce privesc Construcția, modernizarea, extinderea și dotarea structurilor de primire turistice (structuri agro-turistice și alte tipuri de structuri de primire turistice realizate de o micro-întreprindere) având până la 15 camere:

- Pentru investiții în structuri de primire turistice altele decât cele de agro-turism, nivelul de confort și calitatea serviciilor propuse prin proiect, trebuie să atingă standardul de calitate de minimum 3 margarete/stele;
- Pentru investițiile în agro-turism structura de primire turistică, nivelul de confort și calitate a serviciilor propuse prin proiect, trebuie să atingă standardul de calitate de minimum 1 margaretă.

În cazul zonelor deja dezvoltate din punct de vedere turistic, este permisă doar modernizarea și extinderea structurilor de primire turistice. De asemenea, vor fi susținute investițiile de racordare la utilitățile publice, achiziționarea de echipamente de producere a energiei din alte surse regenerabile decât bio-combustibilii, ca parte componentă a proiectelor.

4. Ce cheltuieli nu pot fi acoperite din bani europeni?

- Impozite și taxe fiscale;
- Costuri operaționale, inclusiv costuri de întreținere și chirie;
- Comisioane bancare, costurile garanțiilor și cheltuieli similare;
- Achiziționare de echipament second – hand;
- Investiții realizate de fermierii care au activitate de bază pescuitul și/sau acvacultura;
- Achiziționarea cailor pentru curse și competiții;
- Cheltuieli generate de activitățile de creștere a cailor;
- Achiziționarea de teren/clădiri;
- Achiziția de mijloace de transport pentru uz personal;
- Achiziția de vehicule pentru transportul rutier de mărfuri pentru a presta servicii de transport în numele terților și de mijloace de transport pentru persoane, ca și activitate principală;
- Investiții privind operațiunile de simplă înlocuire în conformitate cu art.55 din Regulamentul (CE) nr.1974/2006;
- TVA, cu excepția TVA-ului nedeductibil, în cazul în care este în mod real și definitiv suportat de către

beneficiari, alții decât persoanele neimpozabile, conform art.71 (3), lit. a din Regulamentul (CE) nr.1698/2005;

- Costuri de schimb valutar, taxe și pierderi ocazionate de schimburile valutare asociate contului euro APDRP;
- Contribuția în natură;
- Costurile aferente unui Contract de leasing: taxa de management, dobânzi, prima de asigurare etc.;
- Costuri realizate înainte de aprobarea proiectului, cu excepția studiilor tehnice, a planurilor de afaceri și a studiilor de fezabilitate;
- Costuri privind închirierea de mașini, utilaje, instalații și echipamente.

O altă diferență față de SAPARD este că pentru achiziții s-a propus eliminarea clauzei de origine a bunurilor. Astfel, beneficiarii nu mai sunt obligați să achiziționeze doar bunuri și servicii cu proveniență UE sau din țări candidate.

5. Cat pot primi?

Suma maximă nerambursabilă care poate fi obținută pentru o pensiune turistică este cuprinsă între 55 și 70% din cheltuielile eligibile, dar **nu mai mult de 200.000 de euro**, diferența fiind asigurată de beneficiar.

a/ Pentru investițiile în interes public negeneratoare de profit, intensitatea sprijinului public nerambursabil va fi de până la 100% din totalul cheltuielilor eligibile și nu va depăși valoarea de 200.000 Euro/proiect;

b/ . Pentru investițiile generatoare de profit, intensitatea ajutorului public nerambursabil va fi de până la:
- 70% din totalul cheltuielilor eligibile și nu va depăși 70.000 Euro/proiect în cazul proiectelor de investiții în agro-turism;

- 50% din totalul cheltuielilor eligibile și nu va depăși 200.000 Euro/proiect pentru alte tipuri de Investiții în turismul rural.

Prevederi privind ajutorul de stat

Orice sprijin pentru investiții generatoare de profit acordat prin această măsură se va face conform Regulamentului Comisiei (CE) nr. 1998/2006 din 15 Decembrie 2006 de aplicare a art. 87 și 88 al Tratatului privind ajutorul „de minimis” , Jurnalul Oficial L 379 din 28.12.2006 (**valoarea totală a ajutoarelor de minimis primite pe perioada a 3 ani fiscali de către un beneficiar nu va depăși plafonul maxim al ajutorului public de 200.000 Euro/beneficiar**).

Acest plafon se aplică indiferent de forma ajutorului „de minimis” sau de obiectivul urmărit și indiferent dacă ajutorul acordat de Statul Membru este finanțat în totalitate sau parțial din surse de origine comunitară.

6. Unde pot construi?

Doar microîntreprinderile înființate în mediul rural pot face pensiuni cu bani din FEADR.

În această categorie poate fi încadrat orice beneficiar care deține cel puțin statutul de persoana fizică autorizată, mai puțin de 10 angajați și o cifră de afaceri anuală netă sau active totale de până la 2 milioane euro.

Mai mult, aceste microîntreprinderi trebuie să fie înființate de către persoane cu domiciliul în mediul rural și să nu funcționeze doar ca puncte de lucru a unor firme din localități urbane.

NU SE VOR FINANTA PENSIUNI CONSTRUIE IN MEDIUL URBAN SAU IN STATIUNI BALNEO-CLIMATERICE !

Intervenția FEADR vizează:

- Investițiile realizate de micro-întreprinderi în Infrastructura de primire turistică, infrastructura recreațională din spațiul rural, cu excepția investițiilor din stațiunile balneoclimaterice;

- Centre locale de informare și promovare turistică din spațiul rural;
- Investiții publice în infrastructura turistică la scară mică cu respectarea plafonului stabilit prin măsură.

Dar dacă vreau să construiesc în spațiul urban sau într-o stațiune balneoclimaterică?

Acestea pot fi finanțate din alt program, denumit POR, finanțat din FEDR (nu FEADR):

Intervenția FEDR vizează:

- Investiții în infrastructura turistică în spațiul urban;
- Investiții în infrastructura turistică în stațiunile balneo-climaterice indiferent de teritoriu –rural sau urban;
- Centrele naționale de promovare turistică;
- Investiții în infrastructura la scară mare în spațiul rural, cu respectarea costului total al proiectului, de minim 1.500.000 Euro.

Demarcare cu alte măsuri PNDR

- Prin Măsura 312 sunt susținute investiții productive în sectorul non-agricol, exceptând activitățile de turism susținute prin Măsura 313;
- Prin Măsura 322 sunt susținute investițiile în infrastructura publică de apă/apă uzată, precum și infrastructura recreațională de utilitate publică pentru populația rurală, iar prin Măsura 313 sunt susținute investițiile de racordare a structurilor de primire turistice și a infrastructurii recreaționale la utilitățile publice, ca părți componente ale proiectului;
- Prin Măsura 125 sunt susținute doar investițiile de racordare a fermelor situate în extravilan, la rețelele publice de alimentare cu apă și canalizare, în scopul dezvoltării și adaptării agriculturii iar în privința silviculturii investițiile constau în corectarea torenților în bazinele hidrografice.

Coerența intervenției PNDR (Axa 3) cu intervenția POS DRU:

Investițiile susținute prin Măsura 313 din PNDR, sunt completate de intervenția POS DRU privind orientarea, consilierea și training-ul în domeniul antreprenorial și non-agricol acordat locuitorilor din mediul rural, în special a acelor care provin din agricultura de subsistență.

7. Care sunt criteriile de selecție (în funcție de care se vor departaja proiectele mai bune)?

Criterii de selecție

Pentru componenta a), b) :

- 1/ Aplicantul nu a mai beneficiat de sprijin din alte fonduri comunitare pentru investiții similare în ultimii 3 ani;
- 2/ Proiecte din zone cu potențial turistic ridicat dar care nu sunt suficient dezvoltate din acest punct de vedere;
- 3/ Proiectele care prin activitatea propusă creează mai mult de un loc de muncă/25.000 Euro investiții;
- 4/ Locurile de muncă nou create prin activitatea propusă vor fi ocupate în proporție de minim 50% de către rezidenții din spațiul rural;
- 5/ Proiecte derulate de femei/tineri cu vârsta până în 40 de ani la data depunerii proiectului;
- 6/ Proiecte integrate, care combină acțiuni din componentele: a), b), c) sau d);
- 7/ Proiecte care au în componență și investiții de producere a energiei din surse regenerabile utilizate în scopul desfășurării activității turistice;
- 8/ Proiecte care prevăd prin activitatea propusă păstrarea și promovarea culturii tradiționale prin achiziționarea de obiecte certificate ca fiind produse tradiționale de marcă, în vederea amenajării structurilor de primire turistice;
- 9/ Proiecte de investiții în agro-turism ai căror aplicanți nu au beneficiat de sprijin pentru investiții prin măsurile Axei 1.

8. Primesc banii in avans sau dupa ce cheltuiesc din banii mei? Cum pot solicita avansul?

Beneficiarii acestei măsuri pot solicita Agenției de Plăți plata unui avans în cuantum de până la 20% din ajutorul public pentru investiții, conform articolului 56 din Regulamentul (CE) nr.1974/2006 privind regulile de aplicare ale Regulamentului Consiliului (CE) nr.1698/2005 privind acordarea sprijinului pentru dezvoltare rurală din FEADR, iar plata este condiționată de constituirea unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente, corespunzătoare unui procent de 110% din valoarea avansului.

În cazul beneficiarilor publici, Agenția de Plăți poate accepta beneficiarului drept garanție, un angajament scris, emis de către autoritatea ierarhic superioară, prin care aceasta se angajează la plata sumei de garantare în cazul în care nu se îndeplinesc condițiile în care a fost acordat avansul.

Garanția depusă se eliberează numai în cazul în care Agenția de Plăți stabilește că suma cheltuielilor efectuate care corespund sprijinului public pentru investiții a depășit valoarea avansului.

Pachetul de acte normative, pentru creditarea și garantarea investițiilor, care este în vigoare până în anul 2009, în special pentru asigurarea cofinanțării proiectelor realizate din fondul SAPARD, intitulat Programul „Fermierul”, a constituit principalul instrument pentru creșterea absorbției fondurilor de pre-aderare. Începând cu anul 2010, se intenționează ca fondurile de garantare să se capitalizeze din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, așa cum se prezintă la subcapitolul 5.2.7. din PNDR.

9. De unde cer banii si incepand de cand?

De la Fosta agentie SAPARD, actualmente denumita **APDRP - AGENTIA DE PLATI PENTRU DEZVOLTARE RURALA SI PESCUIT**

Web: www.apdrp.ro

Pentru mai multe informatii accesati : <http://www.cisa.info.ro>

Contactati-ne!

Vă putem sprijini în :

- evaluarea proiectului (afacerii propuse);
- identificarea sursei (surselor) de finanțare; incadrarea pe scheme de finanțare;
- accesarea sursei de finanțare (elaborare cerere de finanțare, plan de afaceri, studiu de fezabilitate, memoriu justificativ, flux de numerar, plan de marketing, etc);
- managementul proiectelor;